

APC Internetjogi Charta

Montevideo, 2006 november

Az APC Internetjogi Chartája 21 nyelven elérhető, pl. urduul, filippinoul, bengáliul, bolgárul, csehül, katalánul és oroszul.

Az Internet egy globális köztér, aminek nyitottnak, megfizethetőnek és mindenki számára elérhetőnek kell lennie. Egyre többen kapcsolódnak az Internetre, de közben sokan kirekesztettek. Mint a globalizáció folyamata, amivel szorosan összefonódott, az Internet terjedése is egyenlőtlen, és sokszor fokozza a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségeket. Ugyanakkor az Internet és más információs és kommunikációs technológiák hatékony eszközök lehetnek a mozgósításra, a társadalmi fejlődés elősegítésére, az igazságtalanságok elleni fellépésre, valamint a különbözőség és kreativitás kifejezésére.

Az APC hisz abban, hogy a hozzáférés az információhoz és a szabad kommunikáció gyakorlása az Internet segítségével elengedhetetlen az olyan emberi jogok érvényre juttatásához, mint amelyekről a következő dokumentumok szólnak: Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata (1948), a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1976), Egyezmény a Nők Elleni Mindenfajta Diszkrimináció Megszüntetéséről (Convention of the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, CEDAW, 1980).

Az Internet csak akkor lehet a néphatalom eszköze, ha az alábbi jogokat elismerik, védelmezik és tiszteletben tartják.

Összefoglalás:

1. pont: Internethozzáférést mindenkinek
2. pont: Vélemény- és gyülekezési szabadság
3. pont: Hozzáférés a tudáshoz
4. pont: Közös tanulás és alkotás - szabad és nyílt forráskódú szoftver és technológia fejlesztés
5. pont: Magánélethez való jog, megfigyelés és titkosítás
6. pont: Internet kormányzás
7. pont: A jogok ismerete, védelme és megvalósítása

1. pont: Internethozzáférést mindenkinek

Az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozatának 26. pontja kimondja, hogy a "nevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletbentartásának megerősítésére kell irányulnia".

1.1 A hozzáférés hatása a fejlődésre és a társadalmi igazságosságra

A megfizethető, gyors és könnyű Internet hozzáférés segítheti az egyenlőbb társadalmak kialakítását. Jó hatással lehet az oktatási és az egészségügyi rendszerre, a helyi vállalkozásokra, a népi részvételtre a döntéshozatalban, az információhoz való hozzáférésre, a jó kormányzásra és a szegénység megszüntetésére. Azonban nem feltételezhetjük, hogy

minden technológiai fejlesztés automatikusan jótékony hatású. A civil szervezeteknek, kormányoknak és szabályozó szervezeteknek tisztában kell lenniük az Internetben rejlő lehetőségekkel.

1.2 Az infrastruktúrához való hozzáférés joga attól függetlenül, hogy hol élsz

Az Internet egy közös globális infrastruktúra. Ez az infrastruktúra széles körben elérhető kell, hogy legyen, és megfelelő sávszélességgel kell, hogy rendelkezzen, hogy az emberek kihasználhassák az előnyeiket, felemelve a hangjukat, javítva az életüket és kifejezve a kreativitásukat. Minden népnek joga van egy jó lefedettségű biztosító nemzeti Internet gerinchálózathoz, amin keresztül elérhető a nemzetközi hálózat.

1.3 A készségek megszerzéséhez való jog

A tudás és a készségek segítségével az emberek úgy alakíthatják az Internetet, hogy az kielégítse a szükségleteiket. A helyi és a nemzeti kormányoknak, nemzetközi és helyi civil szervezeteknek, valamint az üzleti szektornak támogatnia és terjesztenie kell az ingyenes és alacsony költségekkel járó képzési lehetőségeket, módszertanokat és képzési anyagokat, amelyek az Internet társadalmi célú felhasználásával kapcsolatosak.

1.4 Jog a mindenki számára használható felhasználói felületekhez, tartalmakhoz és alkalmazásokhoz ("befogadó tervezés")

A felhasználói felületeket, tartalmakat és alkalmazásokat úgy kell megtervezni, hogy mindenki számára használhatóak legyenek, beleértve a fizikai, érzékelésbeli vagy értelmi fogyatékkal élőket, az írástudatlanokat és a kisebbségi nyelvek beszélőit. Terjeszteni és támogatni kell a befogadó tervezést és a segítő technológiákat, hogy a hátrányos helyzetű emberek ugyanúgy élvezhessék az Internet nyújtotta előnyöket, mint a nem-hátrányos helyzetű emberek.

1.5 Egyenlő hozzáférés joga férfiak és nők számára

Sok helyen a nőknek és a férfiaknak különböző mértékben van lehetősége arra, hogy tanuljanak az Internetről, hozzáférjenek, használják és alakítsák azt. A hozzáférés fejlesztésekor figyelembe kell venni és kezelni kell a nemi egyenlőtlenségeket. A nemi egyenlőség biztosítása érdekében teljes női részvétel kell, hogy legyen az Internet fejlesztés minden területén.

1.6 A megfizethető hozzáférés joga

A törvényhozó és szabályozó szervezeteknek biztosítani kell, hogy minden polgár megfizethető Internet hozzáféréssel rendelkezzen. A telekommunikációs infrastruktúra fejlesztését, a szabályozást, árazást, adóztatást és a tarifákat úgy kell megállapítani, hogy ezek minden

különböző bevétellel rendelkező társadalmi csoport számára megteremtsek az Internet hozzáférés lehetőségét.

1.7 A munkahelyi hozzáférés joga

Sok ember számára a munkahely az elsődleges vagy egyetlen Internet hozzáférési hely. A dolgozók és a munkáltatók meg kell, hogy teremtsék a munkahelyi Internet hozzáférés lehetőségét, többek között továbbképzések elvégzésére és a munkások jogainak a védelme érdekében.

1.8 A nyilvános hozzáférés joga

Sok embernek sosem lesz személyi számítógépe vagy Internet elérése. Nyilvános hozzáférési pontokat kell létesíteni teleházakban, könyvtárakban, közösségi házakban, kórházakban és iskolákban, hogy azok mindenki számára gyalog elérhetőek legyenek otthonról vagy a munkahelyről. Ez különösen fontos a fiatalok számára azokban az országokban, ahol az Internet kapcsolat még nem könnyen elérhető vagy megfizethető.

1.9 A kulturálisan és nyelvileg változatos tartalom hozzáféréséhez és előállításához való jog

A honlapok, más Internetes eszközök, szoftverek általában a latin írásjeleket használják. Ez akadályozza a nem-latin nyelvű helyi tartalmak fejlesztését és az interkulturális tartalomcserét. A technikai fejlesztésnek meg kell teremtenie a nyelvi sokszínűség lehetőségét és segítenie a nyelvterületek közötti információáramlást.

2. pont: Vélemény- és gyülekezési szabadság

Az EEJNy 18. pontja kimondja, hogy "minden személynek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához".

Az EEJNy 19. pontja kimondja, hogy "minden személynek joga van a vélemény és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást, és hogy határookra való tekintet nélkül kutathasson, átvihessen és terjeszthessen híreket és eszméket bármilyen kifejezési módon".

Az EEJNy 20. pontja kimondja, hogy "minden személynek joga van békés célú gyülekezési és egyesülési szabadsághoz".

2.1 A vélemény- és szólásszabadság joga

A kifejezés szabadságát meg kell védeni az állami és nem állami beavatkozásoktól. Az Internet egy olyan médium, amely nyilvános és privát vélemények cseréjére is használható, mindenféle határon keresztül. Mindenkinek meg kell adni a lehetőséget, hogy az Interneten szabadon kifejthesse a véleményét és az ötleteit, valamint szabadon megoszthassa az információt.

2.2 A cenzúramentesség joga

Az Internetet meg kell védeni minden olyan kísérlettől, ami a kritikai hangok, valamint a társadalmi és politikai tartalmak és viták elnyomására irányul.

2.3 Az elektronikus tiltakozás joga

Minden szervezet, közösség és egyén szabadon kell, hogy tudja használni az Internetet tiltakozások szervezésére és véghezvitelére.

3. pont: Hozzáférés a tudáshoz

Az EEJNy 27. pontja kimondja, hogy "minden személynek joga van a közösség kulturális életében való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, valamint a tudomány haladásában és az abból származó jótéteményekben való részvételhez".

3.1 A tudáshoz való hozzáférés joga

A tudáshoz való széleskörű hozzáférés és az általános egészségügyi tájékozottság a fenntartható emberi fejlődés alapkövetelményei. A fejlesztéssel foglalkozó szervezeteknek komolyan kell vennie az Internetet, mivel segítségével hatékonyabban lehet megosztani és közösen bővíteni a tudást.

3.2 Az információszabadság joga

Biztosítani kell a kormányok és önkormányzatok, valamint minden közpénzből finanszírozott szervezet átlátható és felelős munkáját, mégpedig úgy, hogy az általuk kezelt és termelt közérdekű információt szabadon hozzáférhetővé kell tenni. Figyelniük kell rá, hogy ezek az információk kompatibilis, nyílt formátumokban legyenek elérhetőek, amelyeket régi számítógépekkel és lassú Internet kapcsolattal is kezelni lehet.

3.3 A közpénzből finanszírozott információhoz való hozzáférés joga

Minden információ, ami részben vagy egészben közpénzből készült, beleértve a tudományos és társadalomtudományi kutatási eredményeket is, mindenki számára szabadon hozzáférhető kell, hogy legyen.

4. pont: Közös tanulás és alkotás - szabad és nyílt forráskódú szoftver és technológia fejlesztés

Az EEJNy 27. pontja kimondja, hogy "minden személynek joga van a közösség kulturális életében való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, valamint a tudomány haladásában és az abból származó jótéteményekben való részvételhez".

4.1 A megosztás joga

Az Internet rendkívüli lehetőségeket kínál az információ és a tudás megosztására, valamint a tartalmak, eszközök és alkalmazások létrehozására. Az alkalmazások, Internetes szolgáltatások és tartalmak szolgáltatóinak nem szabad megtiltania az embereknek, hogy az Internetet közös tanulásra és közös kreatív munkára használják. Az alkotók érdekeinek védelme a nyílt és szabad tudományos és kulturális áramlással összhangban kell, hogy történjen.

4.2 A szabad és nyílt forráskódú szoftverekhez való jog

Támogatjuk a szabad és nyílt forráskódú szoftverek használatát. A szabad és nyílt forráskódú szoftverekkel való munka felszabadító, készségfejlesztő, támogatja a helyi innovációt és fenntarthatóbb. Sürgetjük a kormányokat, hogy olyan törvényi környezetet hozzanak létre, ami támogatja a szabad és nyílt forráskódú szoftverek használatát az élet minden területén, és különösen a közzsférában.

4.3 A nyílt technológiai szabványok joga

Az Interneten használt technológiai szabványoknak nyílt szabványoknak kell lenniük, mert ez biztosítja a rendszer interoperabilitását és az innovációt. Az új technológiai fejlesztéseknek az összes társadalmi csoport szükségleteit kell szolgálnia, és különösen azokat, akik akadályoztatva vannak az Internethez való hozzáférésükben (mint azok a népek, akik nem latin írást használnak, vagy a fogyatékkal élők, vagy akiknek régi számítógépeik vannak, vagy nem szélessávú kapcsolattal rendelkeznek).

4.4 A jog a multimédia tartalmak konvergenciájából származó előnyök élvezetére

Az Internet egy multimédia platform. A hozzáférésnek és a szabályozásoknak ki kell aknázniuk a benne rejlő lehetőségeket a különböző online tartalmak előállítására és terjesztésére, mint például a közösségi tulajdonú és szerkesztésű rádiók és televíziók.

5. pont: Magánélethez való jog, megfigyelés és titkosítás

Az EEJNy 12. pontja kimondja, hogy "senkinek magánéletébe, családi ügyeibe, lakóhelye megválasztásába vagy levelezésébe nem szabad önkényesen beavatkozni, sem pedig becsületében vagy jó hírnevében megsérteni".

5.1 Adatvédelemhez való jog

Azok a köz- és magánszervezetek, amelyek személyes információkkal dolgoznak, csak annyi információt kérhetnek be, és azt annyi ideig tárolhatják, ameddig feltétlenül szükséges. Adatfeldolgozást csak a lehető legkevesebb, deklarált célból végezhetnek. Az adatgyűjtés, használat, szolgáltatás és megőrzés olyan adatvédelmi szabályozások

keretében kell, hogy folyjon, melyek bárki számára lehetőséget nyújtanak a betekintésre a róla tárolt adatokba, illetve azok korrigálására, amennyiben nem felelnek meg a valóságnak. A tárolt adatokat védeni kell a jogosulatlan közléstől, és a biztonsági hibákat haladéktalanul el kell hárítani. Az adatokat törölni kell, amikor már nincs rájuk szükség. A közvéleményt tájékoztatni kell a megadott adatokkal való lehetséges visszaélésekről. A szervezeteknek nyilvánosságra kell hozni az esetleges adatvesztést, adatlopást, vagy az adatok nem rendeltetésszerű használatát.

5.2 A megfigyelésmentességre joga

Biztosítani kell az emberek megfigyelés- és lehallgatásmentes kommunikációját.

5.3 Titkosításhoz való jog

Az Internet felhasználóknak joguk van olyan eszközöket használni, melyek titkosítják az üzeneteket a kommunikáció biztonságossága, magánjellege és anonimitása érdekében.

6. pont: Internet kormányzás

6.1 Az Internet kormányzásának multilaterális és demokratikus ellenőrzéséhez való jog

Az Internet kormányzása multilaterális és demokratikus kell legyen, a kormányok, a magántőke, a civil társadalom és a nemzetközi szervezetek teljes bevonásával. Egyetlen kormánynak sem lehetnek előjogai a nemzetközi Internet kormányzással kapcsolatban.

6.2 Az átláthatóság és hozzáférhetőség joga

Az Internet kormányzásával és fejlesztésével kapcsolatos minden döntéshozatali folyamatnak nyitottnak és mindenki számára hozzáférhetőnek kell lennie, globális, regionális és nemzeti szinten.

6.3 Decentralizált, kollaboratív és interoperabilis Internethez való jog

Az Internet technológiai fejlesztése és az alapvető erőforrások kezelése decentralizált és kollaboratív kell, hogy legyen, ezzel segítve a hálózat hosszútávú interoperabilitását, funkcionalitását, stabilitását, biztonságát, hatékonyságát és méretezhetőségét.

6.4 A nyílt architektúrához való jog

Az Internet, a "hálózatok hálózata", sok együttműködő hálózatból áll, amivel bármilyen hálózat összekapcsolható a világ bármelyik pontján - ez a nyílt architektúra. A nyílt architektúrát meg kell védeni.

6.5 A nyílt szabványokhoz való jog

Az Internet legtöbb alapvető protokollja nyílt szabványokra épül, melyek hatékonyak, megbízhatóak, és bárki megvalósíthatja őket licenzkorlátozások nélkül vagy minimális licenzkorlátozással. A protokollok leírásainak mindenki számára ingyenesen hozzáférhetőnek kell maradniuk, mert ez jelentősen csökkenti a hozzáféréssel járó nehézségeket és megteremti az interoperabilitás lehetőségét.

6.6 Az Internet semlegességéhez való jog és a végponttól végpontig elv

Az Internet semlegessége miatt, ami leginkább a hatékony adatátvitel szempontjából fontos, a csomagkapcsolás döntéseit nagyrészt számítógépek, alkalmazások, szerverek, mobil és egyéb eszközök hozzák a hálózat végpontjain. Ez az architektúra sok új Internetes tevékenység, iparág és szolgáltatás fejlesztését tette lehetővé "a végpontokon", és megalapozta az Internet központi szerepét a gazdasági és társadalmi fejlődésben. Az Internet ereje és széleskörű hatása nagyrészt hálózati hatásában rejlik. Minél több embernek van Internet hozzáférése, annál hasznosabb az információ cseréje és a kommunikáció szempontjából. A végponttól végpontig elvet és az Internet semlegességét meg kell védeni minden olyan lezdeményezéstől, ami egy kétlépcsős Internet megteremtésére vagy bármilyen központi irányításra irányul.

6.7 A egységes és egész Internethez való jog

Ez az alapvető interoperabilitás központi szerepet játszik az Internet értékében, mint globális közkinccs, és nem szabad, hogy ez a nemzeti intranetek, a tartalomszűrés, a jogosulatlan megfigyelés, a magánszféra megsértése és a szólásszabadság korlátozása vagy hasonlóak miatt megsűnjön.

7. pont: A jogok ismerete, védelme és megvalósítása

7.1 A jogvédelem, jogismeret és jogoktatás joga

Az emberek, mint Internet felhasználók jogait nemzetközi emberi jogi nyilatkozatoknak, törvényeknek és szabályozásoknak kell védeniük. A nemzeti, regionális és globális kormányzószerveknek szabadon hozzáférhetővé kell tenniük a jogokról és eljárásokról szóló információkat. Ez a munka a közoktatást is érinti, mert ezen keresztül kell tájékoztatni az embereket az Internethasználat közben gyakorolt jogaikra és a jogsértések esetén igénybevehető jogorvoslati lehetőségekre.

7.2 A jogorvoslathoz való jog

Hatékony és felelős jogorvoslati mechanizmusokra van szükség, melyekhez az emberek ingyenesen és szabadon hozzáférhetnek. Amikor az emberi és Internetes jogok Internetalapú tartalom miatt sérülnek, vagy illegális

megfigyelés, szólásszabadság korlátozása, vagy más okok miatt sérülnek jogok, a feleknek tudniuk kell, hogy hova fordulhatnak segítségért a jogaik helyreállítása érdekében.

A Nyilatkozatról

Ezt a Nyilatkozatot először 2001-2002-ben, az "Internet jogok" című műhelyfoglalkozások során fejlesztették ki az APC tagjai és partnerszervezetei Európában, Ázsiában, Latin-Amerikában és Afrikában. Az egyes pontok és elvek a mi közösségünk nézeteit és céljait foglalják össze, amelyek biztosítják az emberek és szervezetek jogait, hogy szabadon használhassák az Internetet, különösen társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi munkájuk során. Konkrétan az Internetről beszélünk, de ezek az elvek minden más információs és kommunikációs technológiára is vonatkoznak (beleértve a telefont, a rádiót, és sok mást).

A Nyilatkozat nem kimerítő, pusztán felhívja a figyelmet néhány konkrét problémára amit az egyéneknek, civil szervezeteknek, közösségi médiáknak, valamint a döntéshozó- és szabályozószerveknek figyelembe kell venniük, amikor a szabad kommunikációt biztosító jogokért munkálkodnak, egy tájékozottabb és igazságosabb világért.

A Nyilatkozatot a "Népi Kommunikációs Charta" (People's Communications Charter) és a "Globális Mozgalom a Népi Hangért a 21. század Médiájában és Kommunikációjában" (A Global Movement for People's Voices in Media and Communication in the 21st Century) mozgalom kiáltványa inspirálta.

A Nyilatkozat ezen újragondolt változata tartalmazza az Egyesült Nemzetek Szövetsége Információs Társadalom Csúcstalálkozója (World Summit on Information Society - WSIS) során felmerült Internet kormányzási témákat, amelyek az Internet Kormányzási Munkacsoport (Working Group on Internet Governance) jelentésében és a Tunéziai Jegyzék az Információs Társadalomért (Tunis Agenda for the Information Society) című dokumentumban kerültek összefoglalásra.